

Ο ΔΥ Σ Σ Ε Ι Α Σ

Ρ Α Ψ Ω Ι Δ Ι Α Δ.

S U M M A R I U M.

Menelaus nuptias filiorum celebrat, quum ad aulam eius accedunt Telemachus et Pisistratus; quibus, liberaliter hospitio invitatis, epulae apponuntur (1-67). Cum iis super coenam sermonem confert Menelaus, non sine blanda mentione Ulyssis, quae statim detegit filium, quem et Helena intrans agnoscit (68-154). Mox viri desiderio affectis omnibus lacrimae oboriuntur; sed earum remedium affert Helena, quae cum Menelao ad somnum usque temporis apud Ilium acti et virtutum Ulyssis memoriam repetit (155-305). Postero die calamitatem domus suae querenti Telemacho, et patris fortunam percunctanti, narrat Menelaus de erroribus suis, et quid ipsi responderit Aegyptius Proteus de casibus redeuntium Achivorum, nominatim Aiadis Locrensis et Agamemnonis, atque de Ulyssis in insula Calypsus commoratione; denique adolescenti, ut longius Spartae maneat, rogato munera hospitalia promittit (306-619). Interea proci, ut Telemachi abitum compererunt, de insidiis revertenti locandis consilia agitant, quae Medon excepta aperit Penelopae, adhuc ignarae profectionis (620-714). Afflicta hoc nuntio regina lamentatur; dein precata Minervam, divino somnio confirmatur per quietem noctis eius, qua delecti procorum in Asteridem insulam navigant, ut caedis consilium exsequantur (715-847).

Ο Δ Υ Σ Σ Ε Ι Α Σ Δ.

Τὰ ἐν Λακεδαίμονι.

Οἱ δ' ἴξον κοίλην Λακεδαίμονα κητώεσσαν·
πρὸς δ' ἄρα δῶματ' ἔλων Μενελάου κυδαλίμοιο.
τὸν δ' εὖρον δαινύντα γάμον πολλοῖσιν ἔτησιν
νιέος ἠδὲ θυγατρὸς ἀμύμονος ὧ ἐνὶ οἴκῳ.
τὴν μὲν Ἀχιλλῆος ῥηξήνορος νιέϊ πέμπεν· 5
ἐν Τροίῃ γὰρ πρῶτον ὑπέσχετο καὶ κατένευσεν
δωσέμεναι· τοῖσιν δὲ θεοὶ γάμον ἐξετέλειον.
τὴν ἄρ' ὄγ' ἐνθ' ἵπποισι καὶ ἄρμασι πέμπει νέεσθαι
Μυρμιδόνων προτὶ ἄστυ περικλυτόν, οἷσιν ἄνασεν.
νιέϊ δὲ Σπάρτηθεν Ἀλέκτορος ἤγετο κούρην, 10
ὅς οἱ τηλύγετος γένετο κρατερὸς Μεγαπένθης
ἐκ δούλης· Ἑλένη δὲ θεοὶ γόνον οὐκέτ' ἔφαινον,
ἐπειδὴ τὸ πρῶτον ἐγείνατο παῖδ' ἐρατεινήν,
Ἑρμιόνην, ἣ εἶδος ἔχε χρυσέης Ἀφροδίτης.
[Ὡς οἱ μὲν δαίνυντο καθ' ὑπερρεφές μέγα δῶμα 15
γείτονες ἠδὲ ἔται Μενελάου κυδαλίμοιο,
τερπόμενοι· μετὰ δέ σφιν ἐμέλπετο θεῖος ἄοιδός,

φορμίζων· δειώ δὲ κυβιστητῆρε κατ' αὐτούς,
μολπῆς ἐξάρχοντος, ἐδίνευσον κατὰ μέσσον.]

20 Τὼ δ' αὖτ' ἐν προθύροισι δόμων αὐτῷ τε καὶ ἵππῳ,
Τηλέμαχος θ' ἦρωσ καὶ Νέστορος ἀγλαὸς υἱός,
στήσαν· ὁ δὲ προμολῶν ἴδετο κρείων Ἴτεωνεύς,
ὄτρηρός θ' ἐράπων Μενελάου κυδαλίμοιο.

βῆ δ' ἴμεν ἀγγελέων διὰ δῶματα ποιμένι λαῶν,
25 ἀγχοῦ δ' ἰστάμενος ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·

Ξεῖνω δὴ τινε τώδε, Διοτρεφὲς ὦ Μενέλαε,
ἄνδρε δύω, γενεῇ δὲ Διὸς μέγαλοιο εἴκτον.
ἀλλ' εἶπ', εἴ σφωῖν καταλύσομεν ὠκέας ἵππους,
ἢ ἄλλον πέμπωμεν ἱκανέμεν, ὅς κε φιλήσῃ.

30 Τὸν δὲ μέγ' ὀχθήσας προσέφη ξανθὸς Μενέλαος·
οὐ μὲν νῆπιος ἦςθα, Βοηθοΐδῃ Ἴτεωνεῦ,
τὸ πρῖν· ἀτὰρ μὲν νῦν γε, πάϊς ὣς, νήπια βάζεις.

ἢ μὲν δὴ νῶϊ ξεινήϊα πολλὰ φάγοντε
ἄλλων ἀνθρώπων, δεῦρ' ἰκόμεθ' — αἶ κέ ποθι Ζεὺς

35 ἐξοπίσω περ παύσῃ οἰζύος! ἀλλὰ λυ' ἵππους
ξείνων, ἐς δ' αὐτούς προτέρω ἄγε θοινηθῆναι.

Ὡς φάθ'· ὁ δ' ἐκ μεγάροιο διέσσυτο, κέκλετο δ'
ἄλλους

ὄτρηρούς θ' ἐράποντας ἅμ' ἐσπέσθαι ἐοῖ αὐτῷ.
οἱ δ' ἵππους μὲν λῦσαν ὑπὸ ζυγοῦ ἰδρώοντας·

40 καὶ τοὺς μὲν κατέδησαν ἐφ' ἵππειῆσι κάπησιν,
πὰρ δ' ἔβαλον ζειάς, ἀνά δὲ κρῖ λευκὸν ἔμιξαν·
ἄρματα δ' ἔκλιναν πρὸς ἐνώπια παμφανόωντα·
αὐτούς δ' εἰσηῆγον θεῖον δόμον· οἱ δὲ ἰδόντες
θαύμαζον κατὰ δῶμα Διοτρεφέος βασιλῆος.

45 ὥστε γὰρ ἠελίου αἴγλη πέλεν ἢ σελήνης,

δῶμα καθ' ὑπερεφές Μενελάου κυδαλίμοιο.
 αὐτὰρ ἐπεὶ τάρπησαν ὀρώμενοι ὀφθαλμοῖσιν,
 ἔς ῥ' ἄσαμίνθους βάντες εὐξέστας λούσαντο.
 τοὺς δ' ἐπεὶ οὖν δμῶαί λούσαν, καὶ χρῖσαν ἐλαίῳ,
 ἀμφὶ δ' ἄρα χλαίνας οὐλας βάλον ἠδὲ χιτῶνας, 50
 ἔς ῥα θρόνους ἕζοντο παρ' Ἀτρεΐδην Μενέλαον.
 χέριβα δ' ἀμφίπολος προχόῳ ἐπέχευε φέρουσα
 καλῆ, χρυσεῖη, ὑπὲρ ἀργυρέοιο λέβητος,
 νήσασθαι· παρὰ δὲ ξεστὴν ἐτάνυσσε τράπεζαν.
 σῆτον δ' αἰδοίη ταμίη παρέθηκε φέρουσα, 55
 εἶδατα πόλλ' ἐπιθεῖσα, χαριζομένη παρεόντων.
 [δαιτρὸς δὲ κρειῶν πίνακας παρέθηκεν αἰείρας
 παντοίων· παρὰ δὲ σφι τίθει χρύσεια κύπελλα.]
 τῷ καὶ δεικνύμενος προσέφη ξανθὸς Μενέλαος·

Σίτου θ' ἄπιεσθον, καὶ χαίρετον! αὐτὰρ ἔπειτα 60
 δείπνου πασσαμένῳ εἰρησόμεθ', οἵτινές ἐστον
 ἀνδρῶν· οὐ γὰρ σφῶν γε γένος ἀπόλωλε τοιῶν,
 ἀλλ' ἀνδρῶν γένος ἐστὶ Διοτρεφέων βασιλῆων
 σκηπτιούχων· ἐπεὶ οὐ κε κακοὶ τοιούσδε τέκοιεν.

Ὡς φάτο· καὶ σφιν νῶτα βοῶς παρὰ πίονα θῆκεν 65
 ὅπτι ἐν χερσὶν ἐλών, τὰ ῥά οἱ γέρα πάρθεσαν αὐτῶ.
 οἱ δ' ἐπ' ὄνειά θ' ἐτοῖμα προκείμενα χεῖρας ἴαλλον.
 αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ἔρον ἔντο,
 δὴ τότε Τηλέμαχος προσεφώνεε Νέστορος υἱόν,
 ἄγχι σχῶν κεφαλῆν, ἵνα μὴ πενθοῖαθ' οἱ ἄλλοι· 70

Φράζεο, Νεστορίδη, τῷ ἐμῷ κεχαρισμένε θυμῷ,
 χαλκοῦ τε στεροπὴν καὶ δῶματα ἠχήμεντα,
 χρυσοῦ τ' ἠλέκτρου τε καὶ ἀργύρου ἠδ' ἐλέφαντος.
 Ζηγὸς που τοιῆδε γ' Ὀλυμπίου ἐνδοθεν ἀυλή·

- 75 ὅσσα τάδ' ἄσπετα πολλά! σέβας μ' ἔχει εἰσορόωντα.
 Τοῦ δ' ἀγορεύοντος ξύνετο ξανθὸς Μενέλαος,
 καὶ σφραγ φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
 Τέκνα φίλ', ἦτοι Ζηνὶ βροτῶν οὐκ ἂν τις ἐρίζοι·
 ἀθάνατοι γὰρ τοῦγε δόμοι καὶ κτήματ' ἔασιν·
 80 ἀνδρῶν δ' ἢ κέν τις μοι ἐρίσσειται, ἢ καὶ οὐκί
 κτήμασιν. ἢ γὰρ πολλὰ παθῶν καὶ πόλλ' ἐπαληθεῖς
 ἠγαγόμην ἐν νηυσί, καὶ ὄγδοάτῃ ἔτει ἦλθον·
 Κύπρον, Φοινίκην τε καὶ Αἰγυπτίους ἐπαληθεῖς,
 Αἰθιοπίας θ' ἰκόμεν, καὶ Σιδονίους καὶ Ἐρεμβούς,
 85 καὶ Λιβύην, ἵνα τ' ἄρνες ἄφαρ κεραοὶ τελέθουσι.
 τρὶς γὰρ τίκτει μῆλα τελεσφόρον εἰς ἐνιαυτόν.
 ἔνθα μὲν οὔτε ἄναξ ἐπιδευής, οὔτε τι ποιμῖν,
 τυροῦ καὶ κρειῶν, οὔδ' ἄλλ' ἄλλο γλυκεροῖο γάλακτος·
 ἀλλ' αἰεὶ παρέχουσιν ἐπηετανὸν γάλα θῆσθαι.
 90 ἕως ἐγὼ περὶ κεῖνα πολλὴν βίοτον συναγείρων
 ἠλώμην, τειῶς μοι ἀδελφεὸν ἄλλος ἔπεφνεν,
 λάθρη, ἀνωῖστι, δόλῳ οὐλομένης ἀλόχοιο·
 ὣς οὔτι χαίρων τοῖσδε κτεάτεσσιν ἀνάσσω.
 καὶ πατέρων τάδε μέλλετ' ἀκουέμεν, οἵτινες ὑμῖν
 95 εἰσὶν· ἐπεὶ μάλα πόλλ' ἔπαθον, καὶ ἀπώλεσα οἶκον,
 εὖ μάλα ναιετάοντα, κεχανδότα πολλὰ καὶ ἐσθλά.
 ὧν ὄφελον τριτάτην περ ἔχων ἐν δώμασι μοῖραν
 ναίειν, οἱ δ' ἄνδρες σόοι ἔμμεναι, οἱ τὸτ' ὄλοντο
 Τροίῃ ἐν εὐρείῃ, ἕκασ' Ἄργεος ἵπποβότοιο!
 100 ἀλλ' ἔμπτῃς πάντας μὲν ὀδυρόμενος καὶ ἀχεύων -
 πολλάκις ἐν μεγάροισι καθήμενος ἡμετέροισιν,
 ἄλλοτε μὲν τε γόῳ φρένα τέρπομαι, ἄλλοτε δ' αὖτε
 παύομαι· αἰψηρὸς δὲ κόρος κρυεροῖο γόοιο -

τῶν πάντων οὐ τόσπον ὀδύρομαι, ἀχνύμενός περ,
ὡς ἐνός, ὅστε μοι ὕπνον ἀπεχθαίρει καὶ ἐδωδὴν 105
μνωμένω· ἐπεὶ οὔτις Ἀχαιῶν τόσσ' ἐμόγησεν,

ὅσσ' Ὀδυσσεὺς ἐμόγησε καὶ ἤρατο· τῷ δ' ἄρ' ἔμελλεν
αὐτῷ κήδε' ἔσσεσθαι, ἐμοὶ δ' ἄχος αἰὲν ἄλαστον
κείνου, ὅπως δὴ δηρὸν ἀποίχεται· οὐδέ τι ἴδμεν,
ζῶει ὄγ' ἢ τέθνηκεν. ὀδύρονται νύ που αὐτὸν 110

Δαέρτης θ' ὁ γέρον καὶ ἐχέφρων Πηνελόπεια,
Τηλέμαχος θ', ὃν ἔλειπε νέον γεγαῶτ' ἐνὶ οἴκῳ.

Ὡς φάτο· τῷ δ' ἄρα πατρὸς ὑφ' ἴμερον ὤρσε γόοιο.
δακρυ δ' ἀπὸ βλεφάρων χαμάδις βάλε, πατρὸς ἀκούσας,
χλαῖναν πορφυρέην ἀντ' ὀφθαλμοῖν ἀνασχῶν 115
ἀμφοτέρησιν χερσίν· νόησε δέ μιν Μενέλαος·

μερμήριξε δ' ἔπειτα κατὰ φρένα καὶ κατὰ θυμόν,
ἦέ μιν αὐτὸν πατρὸς ἑάσειε μνησθῆναι,
ἢ πρῶτ' ἐξερέοιτο, ἕκαστά τε πειρήσαιο.

Ἔως ὁ ταῦθ' ὤρμαινε κατὰ φρένα καὶ κατὰ θυμόν, 120
ἐκ δ' Ἑλένη θαλάμοιο θυώδεος ὑπορόφοιο
ἦλυθεν, Ἀρτέμιδι χρυσηλακάτῳ εἰκνῖα.

τῇ δ' ἄρ' ἄμ' Ἀδρήστη κλισίην εὐτυκτον ἔθηκεν·
Ἀλκίππη δὲ τάπητα φέρεν μαλακοῦ ἐρίοιο·
Φυλὰ δ' ἀργύρεον τάλαρον φέρε, τὸν οἶ ἔδωκεν 125

Ἀλκάνδρη, Πολύβοιο δάμαρ, ὃς ἔναϊ ἐνὶ Θήβης
Αἴγυπτίης, ὅθι πλεῖστα δόμοις ἐν κτήματα κεῖται·
ὃς Μενελάῳ δῶκε δὺ ἀργυρέας ἀσαμίνθους,
δοιοὺς δὲ τρίποδας, δέκα δὲ χρυσοῖο τάλαντα.

χωρὶς δ' αὖθ' Ἑλένη ἄλοχος πόρε κάλλιμα δῶρα· 130
χρυσέην τ' ἠλακάτην, τάλαρόν θ' ὑπόκνυλον ὅπασσεν,
ἀργύρεον, χρυσῶ δ' ἐπὶ χεῖλεα κειράαντο.

- τόν ῥά οἱ ἀμφίπολος Φυλῶ παρέθηκε φέρουσα,
 νήματος ἀσκητοῖο βεβυσμένον· ἀντάρ ἐπ' αὐτῶ
 135 ἤλακάτη τετάνυστο, ἰοδνεφές εἶρος ἔχουσα.
 ἔξετο δ' ἐν κλισμῶ, ὑπὸ δὲ θρηῆνυς ποσὶν ἦεν.
 αὐτίκα δ' ἦγ' ἐπέεσσι πόσιν ἐρέεινεν ἕκαστα·
 Ἴδμεν δῆ, Μενέλαε Διοτρεφές, οἵτινες οἶδα
 ἀνδρῶν εὐχετόωνται ἱκανέμεν ἡμέτερον δῶ;
 140 ψεύσομαι, ἢ ἔτυμον ἐρέω; κέλεται δέ με θυμός.
 οὐ γὰρ πῶ τινά φημι εἰκότα ὧδε ἰδέσθαι,
 οὔτ' ἀνδρῶ, οὔτε γυναιῖκα - σέβας μ' ἔχει εἰσορόωσαν -
 ὡς ὄδ' Ὀδυσσεύς μεγαλήτορος νῦν ἔοικεν,
 Τηλεμάχῳ, τὸν ἔλειπε νέον γεγαῶτ' ἐνὶ οἴκῳ
 145 κείνος ἀνήρ, ὅτ' ἐμεῖο κυνώπιδος εἶνεκ' Ἀχαιοὶ
 ἦλθεθ' ὑπὸ Τροίην, πόλεμον θρασὺν ὀρμαίνοντες.
 Τῆν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη ξανθὸς Μενέλαος
 οὕτω νῦν καὶ ἐγὼ νοέω, γύναι, ὡς σὺ εἴσκεις·
 κείνου γὰρ τοιοῖδε πάδες, τοιαῖδε τε χεῖρες,
 150 ὀφθαλμῶν τε βολαί, κεφαλῇ τ', ἐφύπερθε τε χαῖται.
 καὶ νῦν ἦτοι ἐγὼ μεμνημένος ἀμφ' Ὀδυσῆϊ,
 μυθεόμην, ὅσα κείνος οὔζυσας ἐμόγησεν
 ἀμφ' ἐμοί, ἀντάρ ὁ πικρὸν ὑπ' ὀφρύσι δάκρυον εἶβεν,
 χλαῖναν πορφυρέην ἀντ' ὀφθαλμοῖν ἀνασχών.
 155 Τὸν δ' αὖ Νεστορίδης Πεισίστρατος ἀντίον ἠΐδα·
 Ἄτρεΐδη Μενέλαε Διοτρεφές, ὄρχαμε λαῶν,
 κείνου μέντοι ὄδ' υἱὸς ἐτήτυμον, ὡς ἀγορεύεις·
 ἀλλὰ σαόφρων ἐστί, νεμεσσᾶται δ' ἐνὶ θυμῷ,
 ὧδ' ἐλθὼν τὸ πρῶτον, ἐπεσβολίας ἀναφαίνειν
 160 ἄντα σέθεν, τοῦ νῶϊ, θεοῦ ὧς, τερπόμεθ' αὐδῆ.
 ἀντάρ ἐμὲ προέηκε Γερήνιος ἱππότα Νέστωρ,

τῷ ἅμα πομπὸν ἔπεσθαι· ἐέλδeto γάρ σε ἰδέσθαι,
ὄφρα οἱ ἢ τι ἔπος ὑποθήσει, ἢ τι ἔργον.

πολλὰ γὰρ ἄλγε' ἔχει πατρὸς παῖς οἰχομένοιο
ἐν μεγάροις, ὃ μὴ ἄλλοι ἀοσητήρες ἔωσιν, 165
ὡς νῦν Τηλεμάχῳ· ὁ μὲν οἴχεται, οὐδέ οἱ ἄλλοι
εἶσ', οἱ κεν κατὰ δῆμον ἀλάλοικεν κακότητα.

Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη ξανθὸς Μενέλαος·
ὦ πόποι! ἢ μάλα δὴ φίλου ἀνέρος υἱὸς ἐμὸν δῶ
ἴκεθ', ὅς εἴνεκ' ἐμεῖο πολέας ἐμόγησεν ἀέθλους· 170

καί μιν ἔφην ἐλθόντα φιλησέμεν ἔξοχον ἄλλων
Ἀργείων, εἰ νῶϊν ὑπεῖο ἄλα νόστιον ἔδωκεν
νηυσὶ θοῆσι γενέσθαι Ὀλύμπιος εὐρύοπα Ζεὺς.
καί κε οἱ Ἀργεῖ νάσσα πόλιν, καὶ δῶματ' ἔτευξα,

ἐξ Ἰθάκης ἀγαγὼν σὺν κτήμασι καὶ τέκεϊ ὧ,
καὶ πᾶσιν λαοῖσι, μίαν πόλιν ἐξαλαπάξας,
αἱ περὶ ναιετάουσιν, ἀνάσσονται δ' ἐμοὶ αὐτῷ. 175

καί κε θάμ' ἐνθάδ' ἐόντες ἐμισγόμεσθ'· οὐδέ κεν ἡμέας
ἄλλο διέκριεν φιλέοντέ τς τερπομένῳ τς,
πρὶν γ' ὅτε δὴ θανάτοιο μέλαν νέφος ἀμφεκάλυψεν. 180
ἀλλὰ τὰ μὲν που μέλλεν ἀγάσσεσθαι θεὸς αὐτός,
ὅς κείνον δύστηνον ἀνόστιμον οἶον ἔθηκεν.

Ὡς φάτο· τοῖσι δὲ πᾶσιν ὑφ' ἡμερον ὤρσε γόοιο.
κλαῖε μὲν Ἀργεῖη Ἑλένη, Διὸς ἐκγεγαυῖα,
κλαῖε δὲ Τηλέμαχος τε καὶ Ἀτρεΐδης Μενέλαος· 185
οὐδ' ἄρα Νέστορος υἱὸς ἀδακρῦτῳ ἔχεν ὄσσε.
μνήσατο γὰρ κατὰ θυμὸν ἀμύμονος Ἀντιλόχοιο,
τόν ῥ' Ἡοῦς ἔκτεινε φαεινῆς ἀγλαὸς υἱός·

τοῦ ὄγ' ἐπιμνησθεῖς ἔπεα πτερόεντ' ἀγόρευεν·
Ἀτρεΐδη, περὶ μὲν σε βροτῶν πεπνυμένον εἶναι 190

Νέστωρ φάσχ' ὁ γέρον, ὅτ' ἐπιμνησάμεθα σεῖο.
 [οἷσιν ἐνὶ μεγάροισι, καὶ ἀλλήλους ἐρέοιμεν.]
 καὶ νῦν, εἴ τί που ἔστι, πίθοιό μοι· οὐ γὰρ ἔγωγε
 τέρομ' ὀδυρόμενος μεταδόρπιος· ἀλλὰ καὶ Ἥως
 195 ἔσσειται ἠριγένεια· νεμεσσῶμαί γε μὲν οὐδὲν
 κλαίειν, ὅς κε θάνησι βροτῶν καὶ πότμον ἐπίσπη.
 τοῦτο νῦ καὶ γέρας οἶον οἴζυροῖσι βροτοῖσιν,
 κείρασθαί τε κόμην, βαλέειν τ' ἀπὸ δάκρυ παρειῶν.
 καὶ γὰρ ἐμὸς τέθνηκεν ἀδελφεός, οὔτι κάκιστος
 200 Ἀργείων· μέλλεις δὲ σὺ ἰδμεναι· οὐ γὰρ ἔγωγε
 ἦντησ', οὐδὲ ἴδον· περὶ δ' ἄλλων φασὶ γενέσθαι
 Ἀντίλοχον, πέρι μὲν θείειν ταχύν, ἠδὲ μαχητήν.

Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη ξανθὸς Μενέλαος·
 ὦ φίλ', ἐπεὶ τόσα εἶπες, ὅσ' ἂν πεπνυμένος ἀνὴρ
 205 εἶποι καὶ ῥέξειε, καὶ ὅς προγενέστερος εἶη -
 τοίου γὰρ καὶ πατρός, ὃ καὶ πεπνυμένα βάζεις·
 ῥεῖα δ' ἀρίγνωτος γόνος ἀνέρος, ὥτε Κρονίων
 ὄλβον ἐπικλώσει γαμέοντί τε γεινομένῳ τε,
 ὡς νῦν Νέστορι δῶκε διαμπερὲς ἤματα πάντα,
 210 αὐτὸν μὲν λιπαρῶς γηρασκέμεν ἐν μεγάροισιν,
 υἱέας αὖ πινυτούς τε καὶ ἔγχεσιν εἶναι ἀρίστους -
 ἡμεῖς δὲ κλαυθμὸν μὲν ἐάσομεν, ὅς πρὶν ἐτύχθη·
 δόρπου δ' ἐξαῦτις μνησώμεθα, χερσὶ δ' ἐφ' ὕδωρ
 χευάντων· μῦθοι δὲ καὶ ἠῶθέν περ ἔσονται
 215 Τηλεμάχῳ καὶ ἐμοὶ, διαειπέμεν ἀλλήλοισιν.

Ὡς ἔφατ'· Ἀσφαλίῳ δ' ἄρ' ὕδωρ ἐπὶ χεῖρας ἔχευεν,
 ὀτρηνὸς θεράπων Μενελάου κυδαλίμοιο.

οἱ δ' ἐπ' ὄνειάθ' ἐτοῖμα προκείμενα χεῖρας ἵαλλον.

Ἐνθ' αὐτ' ἄλλ' ἐνόησ' Ἑλένη, Διὸς ἐκγεγαυῖα·

αὐτίκ' ἄρ' εἰς οἶνον βάλε φάρμακον, ἔνθεν ἔπινον, 220
νηπενθές τ' ἀχολόν τε, κακῶν ἐπίληθον ἀπάντων.

ὃς τὸ καταβρόξειεν, ἐπὶν κρητῆρι μιγείη,
οὐ κεν ἐφημέριός γε βάλοι κατὰ δάκρυ παρειῶν,
οὐδ' εἴ οἱ κατατεθναίῃ μήτηρ τε πατήρ τε,
οὐδ' εἴ οἱ προπάροιθεν ἀδελφεὸν ἢ φίλον υἷον 225
χαλκῷ δηϊόωεν, ὃ δ' ὄφθαλμοῖσιν ὄρωτο.

τοῖα Διὸς θυγάτηρ ἔχε φάρμακα μητιόεντα,
ἔσθλά, τὰ οἱ Πολύδαμνα πόρην, Θῶνος παρῶκοιτις,
Αἴγυπτιή· τῇ πλεῖστα φέρει ζεῖδωρος ἄρουρα
φάρμακα, πολλὰ μὲν ἔσθλα μεμιγμένα, πολλὰ δὲ λυγρὰ· 230
ἱητρός δὲ ἕκαστος ἐπιστάμενος περὶ πάντων
ἀνθρώπων· ἧ γὰρ Παιήονός εἰσι γενέθλης.
αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' ἐνέηκε, κέλευσέ τε οἴνοχοῆσαι,
ἕξαυτίς μύθοισιν ἀμειβομένη προσέειπεν·

Ἄτρεΐδη Μενέλαε Διοτρεφές, ἠδὲ καὶ οἶδε 235
ἀνδρῶν ἔσθλῶν παῖδες - ἀτὰρ θεὸς ἄλλοτε ἄλλῳ
Ζεὺς ἀγαθόν τε κακόν τε διδοῖ· δύναται γὰρ ἅπαντα·
ἦτοι νῦν δαίνυσθε, καθήμενοι ἐν μεγάροισιν,
καὶ μύθοις τέρπεσθε· εἰκότα γὰρ καταλέξω.
πάντα μὲν οὐκ ἂν ἐγὼ μυθήσομαι οὐδ' ὀνομήνω, 240

ὅσσοι Ὀδυσσεύς ταλασίφρονός εἰσιν ἄεθλοι·
ἀλλ' οἶον τόδ' ἔρεξε καὶ ἔτλη καρτερός ἀνὴρ
δήμῳ ἐν Τρώων, ὅθι πάσχετε πῆματ' Ἀχαιοί.
αὐτόν μιν πληγῆσιν ἀεικέλησι δαμάσσας,
σπεῖρα κάκ' ἀμφ' ὤμοισι βαλὼν, οἰκῆϊ εἰκῶς, 245
ἀνδρῶν δυσμενέων κατέδν πόλιν εὐρυάγνιαν·
ἄλλῳ δ' αὐτόν φωτὶ κατακρύπτων ἦϊσκεν,
δέκτῃ, ὃς οὐδὲν τοῖος ἔην ἐπὶ νηυσὶν Ἀχαιῶν·

- τῷ ἱκελος κατέδν Τρώων πόλιν. οἱ δ' ἀβράκησαν
 250 πάντες· ἐγὼ δέ μιν οἷη ἀνέγνων τοῖον ἔοντα,
 καὶ μιν ἀνηρότων· ὁ δὲ κερδοσύνη ἀλέεινεν.
 ἀλλ' ὅτε δὴ μιν ἐγὼ λόεον καὶ χρῖον ἐλαίῳ,
 ἀμφὶ δὲ εἵματα ἔσσα, καὶ ὦμοσα καρτερόν ὄρκον,
 μὴ μὲν πρὶν Ὀδυσῆα μετὰ Τρώεσσ' ἀναφῆναι,
 255 πρὶν γε τὸν ἐς νῆάς τε θοὰς κλισίας τ' ἀφικέσθαι·
 καὶ τότε δὴ μοι πάντα νόον κατέλεξεν Ἀχαιῶν.
 πολλοὺς δὲ Τρώων κτείνας ταναήκει χαλκῷ,
 ἦλθε μετ' Ἀργείους· κατὰ δὲ φρόνιν ἤγαγε πολλήν.
 ἔνθ' ἄλλαι Τρωαὶ λίγ' ἐκώκνον· αὐτὰρ ἐμὸν κῆρ
 260 χαῖρ', ἐπεὶ ἦδη μοι κραδίη τέτραπτο νέεσθαι
 ἄψ οἰκόνδ'· αἴτην δὲ μετέστενον, ἦν Ἀφροδίτη
 δῶχ', ὅτε μ' ἤγαγε κείσε φίλης ἀπὸ πατρίδος αἴης,
 παῖδά τ' ἐμὴν νοσφισσαμένην, θάλαμόν τε πόσιν τε,
 οὐ τευ δευόμενον, οὔτ' ἄρ' φρένας, οὔτε τι εἶδος.
 265 Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη ξανθὸς Μενέλαος·
 ναὶ δὴ ταῦτά γε πάντα, γύναι, κατὰ μοῖραν ἔειπες.
 ἦδη μὲν πολέων ἐδάην βουλήν τε νόον τε
 ἀνδρῶν ἠρώων, πολλήν δ' ἐπελήλυθα γαῖαν·
 ἀλλ' οὐπω τοιοῦτον ἐγὼν ἶδον ὄφθαλμοῖσιν,
 270 οἷον Ὀδυσσῆος ταλασίφρονος ἔσκε φίλον κῆρ.
 οἷον καὶ τόδ' ἔρεξες καὶ ἔτλη καρτερός ἀνήρ
 ἵππῳ ἐνὶ ξεστῶ, ἴν' ἐνήμεθα πάντες ἄριστοι
 Ἀργείων, Τρώεσσι φόνον καὶ Κῆρα φέροντες.
 ἦλθες ἔπειτα σὺ κείσε· κελυσέμεναι δὲ σ' ἔμελλεν
 275 δαίμων, ὃς Τρώεσσιν ἐβούλετο κῦδος ὀρέξαι·
 καὶ τοι Δηΐφοβος θεοεἶκελος ἔσπειτ' ἰούση.
 τρὶς δὲ περίστειξας κοῖλον λόχον ἀμφαφόωσα,

ἐν δ' ὀνομακλήδην Δαναῶν ὀνόμαζες ἀρίστους,
 πάντων Ἀργείων φωνὴν ἴσκουσ' ἀλόχοισιν.
 αὐτὰρ ἐγὼ καὶ Τυδείδης καὶ δῖος Ὀδυσσεύς, 280
 ἡμενοὶ ἐν μέσσοισιν, ἀκούσαμεν ὡς ἐβόησας.
 νῶϊ μὲν ἀμφοτέρω μενεήναμεν ὄρμηθέντε
 ἢ ἐξελθέμεναι, ἢ ἔνδοθεν αἰψ' ὑπακούσαι·
 ἀλλ' Ὀδυσσεύς κατέρυκε καὶ ἔσχεθεν ἱμένω περ.
 [ἐνθ' ἄλλοι μὲν πάντες ἀκὴν ἔσαν νῆες Ἀχαιῶν· 285
 Ἄντικλος δὲ σέγ' οἷος ἀμείψασθαι ἐπέεσσιν
 ἠθέλεν· ἀλλ' Ὀδυσσεύς ἐπὶ μάλιστα χερσὶ πίεζεν
 νωλεμέως κρατερῆσι, σάωσε δὲ πάντας Ἀχαιοὺς·
 τόφρα δ' ἔχ', ὄφρα σε νόσφιν ἀπήγαγε Παλλὰς
 Ἀθήνη.]

Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ἠΐδα· 290
 Ἄτρεΐδη Μενέλαε Διοτρεφές, ὄρχαμε λαῶν,
 ἄλγιον· οὐ γάρ οἱ τι τάγ' ἤρκεσε λυγρὸν ὄλεθρον,
 οὐδ' εἴ οἱ κραδίη γε σιδηρῆ ἐνδοθεν ἦεν.
 ἀλλ' ἄγετ', εἰς εὐνὴν τράπεθ' ἡμέας, ὄφρα καὶ ἠδη
 ὑπνῶ ὑπο γλυκερῶν ταρπώμεθα κοιμηθέντες. 295

Ὡς ἔφατ'· Ἀργεῖη δ' Ἑλένη δμῶησι κέλευσεν
 δέμνι ὑπ' αἰθούσῃ θέμεναι, καὶ ὀήγεα καλὰ
 πορφύρε' ἐμβαλέειν, στορέσαι τ' ἐφύπερθε τάπητας,
 γλαίνας τ' ἐνθέμεναι οὐλας καθύπερθε ἔσασθαι.
 αἱ δ' ἴσαν ἐκ μεγάροιο, δάος μετὰ χερσὶν ἔχουσαι, 300
 δέμνια δὲ στόρεσαν· ἐκ δὲ ξείνους ἄγε κήρυξ.
 οἱ μὲν ἄρ' ἐν προδόμῳ δόμου ἀντόθι κοιμήσαντο,
 Τηλέμαχος θ' ἦρος καὶ Νέστορος ἀγλαὸς υἱός·
 Ἄτρεΐδης δὲ καθεῦθε μυχῶ δόμου ὑψηλοῖο,
 τὰρ δ' Ἑλένη τανύπεπλος ἐλέξατο διὰ γυναικῶν. 305

Ἦμος δ' ἠριγένεια φάνη ὑδοδάκτυλος Ἥως,
 ὄρνυτ' ἄρ' ἐξ εὐνήφι βοῆν ἄγαθὸς Μενέλαος,
 εἵματα ἐσσάμενος· περὶ δὲ ξίφος ὄξυ θείτ' ὦμον,
 ποσσὶ δ' ὑπὸ λιπαροῖσιν ἐδήσατο καλὰ πέδιλα·

310 βῆ δ' ἴμεν ἐκ θαλάμοιο, θεῶν ἐναλίγκιος ἄντην,
 Τηλεμάχῳ δὲ παρῖζεν, ἔπος τ' ἔφατ', ἐκ τ' ὀνόμαζεν·

Τίπτε δέ σε χρεῖώ δευρ' ἠγάγε, Τηλέμαχ' ἠρώς,
 ἐς Λακεδαίμονα δῖαν, ἐπ' εὐρέα νῶτα θαλάσσης;
 δήμιον, ἢ ἴδιον; τόδε μοι νημερτὲς ἔνισπε.

315 Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ἠΐδα·

Ἄτρεΐδη Μενέλαε Διοτρεφές, ὄρχαμε λαῶν,
 ἦλυθον, εἴ τινά μοι κληθδὸνα πατρὸς ἐνίσποις.
 ἐσθίεται μοι οἶκος, ὄλωλε δὲ πύονα ἔργα·

320 δυσμενέων δ' ἀνδρῶν πλεῖος δόμος, οἷτε μοι αἰεὶ
 μῆλ' ἀδινὰ σφάζουσι καὶ εἰλίποδας ἔλικας βοῦς,
 μητρὸς ἐμῆς μνηστῆρες, ὑπέρβιον ὕβριν ἔχοντες.
 τοῦνεκα νῦν τὰ σὰ γούναθ' ἰκάνομαι, αἰὲν ἐθέλῃσθα
 κείνου λυγρὸν ὄλεθρον ἐνισπεῖν, εἴ που ὄπωπας
 ὄφθαλμοῖσι τεοῖσιν, ἢ ἄλλου μῦθον ἄκουσας

325 πλαζομένου· πέρι γάρ μιν οἷζυρὸν τέκε μήτηρ.
 μηδὲ τί μ' αἰδόμενος μειλίσσειο, μηδ' ἐλεείρων,
 ἀλλ' εὖ μοι κατάλεξον, ὅπως ἠντησας ὄπωπῆς.
 λίσσομαι, εἴποτέ τοί τι πατήρ ἐμός, ἐσθλὸς Ὀδυσσεύς,
 ἢ ἔπος ἦέ τι ἔργον ὑποστίας ἐξετέλεσσεν

330 δήμῳ ἐνὶ Τρώων, ὅθι πάσχετε πῆματ' Ἀχαιοί.
 τῶν νῦν μοι μνηῆσαι, καὶ μοι νημερτὲς ἔνισπε.

Τὸν δὲ μέγ' ὀχθήσας προσέφη ξανθὸς Μενέλαος·
 ὦ πόποι! ἢ μάλα δὴ κρατερόφρονος ἀνδρὸς ἐν εὐνῇ
 ἠθέλον εὐνηθῆναι, ἀνάγκιδες αὐτοὶ ἔοντες.

ὡς δ' ὀπότ' ἐν ξυλόχῳ ἔλαφος κρατεροῖο λέοντος 335
νεβροῦς κοιμήσασα νεηγενέας γαλαθηνούς,

κημηοὺς ἐξερέησι καὶ ἄγνεα ποιήεντα
βοσκομένη, ὃ δ' ἔπειτα ἔην εἰσῆλυθεν εὐνήν,
ἀμφοτέροισι δὲ τοῖσιν ἀεικέα πότμον ἐφῆκεν·
ὡς Ὀδυσσεὺς κείνοισιν ἀεικέα πότμον ἐφήσει. 340

αἱ γάρ, Ζεῦ τε πάτερ καὶ Ἀθηναίῃ καὶ Ἀπολλῶν!
τοῖος ἐὼν, οἷός ποτ' εὐκτιμένη ἐνὶ Λέσβῳ
ἔξ ἔριδος Φιλομηλείδῃ ἐπάλαισεν ἀναστάς,
καὶ δ' ἔβαλε κρατεροῦς, κεχάροντο δὲ πάντες Ἀχαιοί,
τοῖος ἐὼν μνηστῆρσιν ὁμιλήσειεν Ὀδυσσεύς· 345

πάντες ἢ ὠκύμοροί τε γενοῖατο πικρόγαμοί τε.
ταῦτα δ', ἃ μ' εἰρωτᾶς καὶ λίσσεται, οὐκ ἂν ἔγωγε
ἄλλα παρἔξ εἶποιμι παρακλιδόν, οὐδ' ἀπατήσω·
ἀλλὰ τὰ μὲν μοι ἔειπε γέρον ἄλιος νημερτής,
τῶν οὐδέν τοι ἐγὼ κρύψω ἔπος, οὐδ' ἐπικεύσω. 350

Αἰγύπτῳ μ' ἔτι δεῦρο θεοὶ μεμαῶτα νέεσθαι
ἔσχον, ἐπεὶ οὐ σφιν ἔρεξα τεληέσσας ἑκατόμβας.
[οἱ δ' αἰεὶ βούλοντο θεοὶ μεμνήσθαι ἐφετιμέων.]
νῆσος ἔπειτά τις ἔστι πολυκλύστῳ ἐνὶ πόντῳ,
Αἰγύπτου προπάροιθε - Φάρον δέ ἐ κικλήσκουσιν - 355

τόσσον ἀνευθ', ὅσσον τε πανήμερῆ γλαφυρῇ νηῦς
ἤνυσεν, ἧ λιγύς οὖρος ἐπιπνεῖῃσιν ὀπισθεν·
ἐν δὲ λιμῆν εὐορμος, ὅθεν τ' ἀπὸ νῆας εἵσας
ἐς πόντον βάλλουσιν, ἀφυσσάμενοι μέλαν ὕδωρ.
ἐνθα μ' εἰκόσιν ἡματ' ἔχον θεοί, οὐδέ ποτ' οὖροι 360
πνεύοντες φαίνονθ' ἄλιαέες, οἱ ῥά τε νηῶν
πομπῆες γίγνονται ἐπ' εὐρέα νῶτα θαλάσσης.
καὶ νύ κεν ἦια πάντα κατέφθιτο καὶ μένε' ἀνδρῶν,

- εἰ μή τις με θεῶν ὀλοφύρατο, καὶ μὲ ἐσάωσεν,
 365 Πρωτεύς ἰφθίμου θυγάτηρ, ἕλιιο γέροντος,
 Εἰδοθήη· τῇ γὰρ ῥα μάλιστά γε θυμὸν ὄρινα,
 ἢ μὲ οἴω ἔρρόντι συνήντετο νόσφιν ἑταίρων.
 αἰεὶ γὰρ περὶ νῆσον ἀλώμενοι ἰχθυάσκειον
 γναμπτοῖς ἀγκίστροισιν· ἔτιρε δὲ γαστέρα λιμός.
 370 ἢ δ' ἐμεῦ ἀγχι στήσσα, ἔπος φάτο, φώνησέν τε·
 Νήπιός εἰς, ὦ ξεῖνε, λίην τόσον, ἢ ἑ χαλίσφρων;
 ἢ ἑκὼν μεθίεις, καὶ τέρπεται ἄλγεα πάσχων,
 ὥς δὴ δήθ' ἐνὶ νήσῳ ἐρύκειαι, οὐδέ τι τέκμωρ
 εὐρέμεναι δύνασαι, μινύθει δέ τοι ἦτορ ἑταίρων;
 375 Ὡς ἔφατ'· αὐτὰρ ἐγὼ μιν ἀμειβόμενος προσέειπον
 ἐκ μὲν τοι ἐρέω, ἦ τις σὺ πέρ ἐσσι θεάων,
 ὥς ἐγὼ οὔτι ἐκὼν κατερύκομαι, ἀλλὰ νῦ μέλλω
 ἀθανάτους ἀλιτέσθαι, οἳ οὐρανὸν εὐρὸν ἔχουσιν.
 ἀλλὰ σὺ πέρ μοι εἶπέ - θεοὶ δέ τε πάντα ἴσασι -
 380 ὅστις μὲ ἀθανάτων πεδάα καὶ ἔδησε κελεύθου,
 νόστιον θ', ὥς ἐπὶ πόντον ἐλεύσομαι ἰχθυόεντα.
 Ὡς ἐφάμην· ἢ δ' αὐτίκ' ἀμείβετο δῖα θεάων·
 τοιγὰρ ἐγὼ τοι, ξεῖνε, μάλ' ἀτρεκέως ἀγορεύσω.
 πωλεῖται τις δεῦρο γέρον ἄλιος νημερτής,
 385 ἀθάνατος Πρωτεύς Αἰγύπτιος, ὅστε θαλάσσης
 πάσης βένθεα οἶδε, Ποσειδάωνος ὑποδμῶς·
 τόνδε τ' ἐμόν φασιν πατέρ' ἔμμεναι, ἠδὲ τεκέσθαι.
 τόνγ' εἴ πως σὺ δύναιο λοχησάμενος λελαβέσθαι,
 ὅς κέν τοι εἴπησιν ὁδὸν καὶ μέτρα κελεύθου,
 390 νόστιον θ', ὥς ἐπὶ πόντον ἐλεύσσαι ἰχθυόεντα·
 καὶ δέ κέ τοι εἴπησι, Διοτρεφές, αἴ κ' ἐθέληςθα,
 ὅ, τι τοι ἐν μεγάροισι κακὸν τ' ἀγαθὸν τε τέτυκται,

οἰχομένοιο σέθεν δολιχὴν ὁδὸν ἀργαλήν τε.

Ὡς ἔφατ'· αὐτὰρ ἐγὼ μιν ἀμειβόμενος προσέειπεν·

αὐτὴ νῦν φράζεο σὺ λόχον θείοιο γέροντος, 395

μή πῶς με προΐδῶν ἢ προδαεὺς ἀλέηται·

ἀργαλέος γὰρ τ' ἐστὶ θεὸς βροτῶ ἀνδρὶ δαμῆναι.

Ὡς ἐφάμην· ἢ δ' αὐτίκ' ἀμείβετο διὰ θεάων·

τοιγὰρ ἐγὼ τοι, ξεῖνε, μάλ' ἀτρεκέως ἀγορεύσω.

ἦμος δ' ἠέλιος μέσον οὐρανὸν ἀμφιβεβήκει, 400

τῆμος ἄρ' ἐξ ἁλὸς εἴσι γέρον ἄλιος νημερτής,

πνοιῇ ὑπο Ζεφύροιο, μελαίνῃ φρικὴ καλυφθεὶς·

ἐκ δ' ἐλθῶν κοιμᾶται ὑπὸ σπέσσι γλαφυροῖσιν·

ἀμφὶ δέ μιν φῶκαι νέποδες καλῆς Ἀλοσύδνης 405

ἀθρόαι εὐδουσιν, πολιῆς ἁλὸς ἐξαναδῦσαι,

πικρὸν ἀποπνεῖουσαι ἁλὸς πολυβενθεὸς ὀδυμήν.

ἔνθα σ' ἐγὼν ἀγαγοῦσα, ἄμ' ἠοῖ φαινομένηην,

εὐνάσω ἐξεΐης· σὺ δ' εὖ κρίνασθαι ἐταίρους

τρεις, οἳ τοι παρὰ νηυσὶν εὐσσελμοῖσιν ἀριστοί.

πάντα δέ τοι ἐρέω ὀλοφώϊα τοῖο γέροντος. 410

φώκας μὲν τοι πρῶτον ἀριθμήσει καὶ ἔπεισιν·

αὐτὰρ ἐπὶ πᾶσας πεμπάσσεται ἠδὲ ἴδηται,

λέξεται ἐν μέσσησι, νομεὺς ὡς πᾶσι μήλων.

τὸν μὲν ἐπὶ δὴ πρῶτα κατευνηθέντα ἴδησθε,

καὶ τότε ἔπειθ' ὑμῖν μελέτω κάρτος τε βίη τε· 415

αὐτὶ δ' ἔχειν μεμαῶτα καὶ ἐσσύμενόν περ ἀλύξαι.

πάντα δὲ γιγνόμενος πειρήσεται, ὅσ' ἐπὶ γαῖαν

ἐρπετὰ γίγνονται, καὶ ὕδωρ καὶ θεσπιδαῆς πῦρ·

ὑμεῖς δ' ἀστεμφέως ἐχέμεν, μᾶλλον τε πιέζειν.

ἀλλ' ὅτε κεν δὴ σ' αὐτὸς ἀνείρηται ἐπέεσιν, 420

τοῖος ἔων, οἷόν κε κατευνηθέντα ἴδησθε,

καὶ τότε δὴ σχέσθαι τε βίης, λῦσαι τε γέροντα,
 ἥρως· εἶρεσθαι δέ, θεῶν ὅστις σε χαλέπτει,
 νόστιον θ', ὡς ἐπὶ πόντον ἐλεύσειαι ἰχθυόεντα.

425 Ὡς εἰποῦσ', ὑπὸ πόντον ἐδύσατο κυμαίνοντα.
 αὐτὰρ ἐγὼν ἐπὶ νῆας, ὅθ' ἕστασαν ἐν ψαμάθοισιν,
 ἦϊα· πολλὰ δέ μοι κραδίη πόρφυρε κίοντι.
 αὐτὰρ ἐπεὶ ὅ' ἐπὶ νῆα κατήλυθον ἠδὲ θάλασσαν,
 δόρπον θ' ὀπλισάμεσθ', ἐπὶ τ' ἦλυθεν ἀμβροσίη νύξ·

430 δὴ τότε κοιμήθημεν ἐπὶ ῥηγμῖνι θαλάσσης.
 ἦμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος Ἥώς,
 καὶ τότε δὴ παρὰ θῖνα θαλάσσης εὐρονπόροιο
 ἦϊα, πολλὰ θεοὺς γοννούμενος· αὐτὰρ ἐταίρους
 τρεῖς ἄγον, οἷσι μάλιστα πεποίθεα πᾶσαν ἐπ' ἰθύν.

435 Τόφρα δ' ἄρ' ἦγ' ὑποδῦσα θαλάσσης εὐρέα κόλπον,
 τέσσαρα φωκῶν ἐν πόντου δέρματ' ἔνεικεν·
 πάντα δ' ἔσαν νεόδαρτα· δόλον δ' ἐπεμήδετο πατρί.
 εὐνάς δ' ἐν ψαμάθοισι διαγλάψασ' ἀλίησιν,
 ἦστο μένουσ'· ἡμεῖς δὲ μάλα σχεδὸν ἦλθομεν αὐτῆς·

440 ἐξεῖης δ' εὐνησε, βάλεν δ' ἐπὶ δέρμα ἐκάστω.
 κεῖθι δὴ αἰνότατος λόγος ἔπλετο· τεῖρε γὰρ αἰνώως
 φωκῶν ἀλιοτρεφῆων ὀλοώτατος ὀδμή.
 τίς γὰρ κ' εἰναλίῳ παρὰ κήτεϊ κοιμηθεῖη·
 ἀλλ' αὐτὴ ἐσάωσε, καὶ ἐφράσατο μέγ' ὄνειαρ·

445 ἀμβροσίην ὑπὸ θῖνα ἐκάστω θῆκε φέρουσα,
 ἠδὲ μάλα πνεύουσαν, ὄλεσσε δὲ κήτεος ὀδμήν.
 πᾶσαν δ' ἠοίην μένομεν τετληότι θυμῷ·
 φῶκαι δ' ἐξ ἁλός ἦλθον ἀολλέες· αἱ μὲν ἔπειτα
 ἐξῆς εὐνάζοντο παρὰ ῥηγμῖνι θαλάσσης.

450 ἔνδιος δ' ὁ γέρον ἦλθ' ἐξ ἁλός, εὖρε δὲ φῶκας

ζατρεφείας· πάσας δ' ἄρ' ἐπώχετο, λέκτο δ' ἀριθμόν.

ἐν δ' ἡμέας πρώτους λέγε κήτεσιν, οὐδέ τι θυμῷ
ὠίσθη δόλον εἶναι· ἔπειτα δὲ λέκτο καὶ αὐτός.

ἡμεῖς δὲ ἰάχοντες ἐπεσσύμεθ'· ἀμφὶ δὲ χεῖρας
βάλλομεν· οὐδ' ὁ γέρον δολίης ἐπελήθετο τέχνης· 455

ἀλλ' ἦτοι πρώτιστα λέων γένετ' ἠϋγένειος,
αὐτὰρ ἔπειτα δράκων καὶ πόρδαλις ἠδὲ μέγας σῦς·

γίγνεται δ' ὑγρὸν ὕδωρ καὶ δένδρεον ὑψιπέτηλον.

ἡμεῖς δ' ἀστεμφέως ἔχομεν τετληότι θυμῷ.

ἀλλ' ὅτε δὴ ὁ ἀνιάξ' ὁ γέρον, ὀλοφώϊα εἰδώς, 460
καὶ τότε δὴ μ' ἐπέεσσιν ἀνειρόμενος προσέειπεν·

Τίς νύ τοι, Ἀτρέος υἱέ, θεῶν συμφράσσατο βουλάς,
ὄφρα μ' ἔλοις ἀέκοντα λοχησάμενος; τέο σε χρῆ;

Ὡς ἔφατ'· αὐτὰρ ἐγὼ μιν ἀμειβόμενος προσέειπον·

οἷσθα, γέρον - τί με ταῦτα παρατροπέων ἀγορεύεις; - 465

ὡς δὴ δὴθ' ἐνὶ νήσῳ ἐρύκομαι, οὐδέ τι τέκμωρ

εὐρέμεναι δύναμαι, μινύθει δέ μοι ἔνδοθεν ἦτορ.

ἀλλὰ σύ πέρ μοι εἶπέ - θεοὶ δέ τε πάντα ἴσασι -

ὅστις μ' ἀθανάτων πεδάα καὶ ἔδησε κελεύθου,

νόστον θ', ὡς ἐπὶ πόντον ἐλεύσομαι ἰχθυόεντα. 470

Ὡς ἐφάμην· ὁ δέ μ' αὐτίκ' ἀμειβόμενος προσέειπεν·

ἀλλὰ μάλ' ὠφελлес Δίῃ τ' ἄλλοισίν τε θεοῖσιν

ῥέξας ἱερὰ κάλ' ἀναβαινέμεν, ὄφρα τάχιστα

σὴν ἐς πατρίδ' ἴκοιο, πλέων ἐπὶ οἴνοπα πόντον.

οὐ γάρ τοι πρὶν μοῖρα φίλους τ' ἰδέειν, καὶ ἰκέσθαι 475

οἶκον ἐνκτίμενον καὶ σὴν ἐς πατρίδα γαῖαν,

πρὶν γ' ὅτ' ἂν Αἰγύπτιοι, Διπετέος ποταμοῖο,

αὐτίς ὕδωρ ἔλθῃς, ῥέξῃς θ' ἱερὰς ἐκατόμβας

ἀθανάτοισι θεοῖσι, τοὶ οὐρανὸν εὐρὸν ἔχουσιν·

- 480 καὶ τότε τοὶ δώσουσιν ὁδὸν θεοί, ἣν σὺ μενοινᾷς.
 Ὡς ἔφατ'· αὐτὰρ ἔμοιγε κατεκλάσθη φίλον ἦτορ,
 οὐνεκά μ' αὐτὶς ἀνωγεν ἐπ' ἠεροειδέα πόντον
 Αἴγυπτόνδ' ἰέναι, δολιχὴν ὁδὸν ἀργαλήν τε.
 ἀλλὰ καὶ ὡς μιν ἔπεσσιν ἀμειβόμενος προσέειπον·
- 485 Ταῦτα μὲν οὕτω δὴ τελέω, γέρον, ὡς σὺ κελεύεις.
 ἀλλ' ἄγε μοι τόδε εἶπε καὶ ἀτρεκέως κατάλεξον,
 εἰ πάντες σὺν νηυσὶν ἀπήμονες ἦλθον Ἀχαιοί,
 οὓς Νέστωρ καὶ ἐγὼ λίπομεν, Τροίηθεν ἰόντες,
 ἧς τις ὄλετ' ὀλέθρῳ ἀδευκάϊ ἧς ἐπὶ νηός,
- 490 ἧς φίλων ἐν χερσίν, ἐπεὶ πόλεμον τολύπευσεν.
 Ὡς ἐφάμην· ὁ δὲ μ' αὐτίκ' ἀμειβόμενος προσέειπεν
 Ἀτρεΐδῃ, τί με ταῦτα διείρω; οὐδέ τί σε χροὴ
 ἰδυμεναι, οὐδέ δαῖναι ἐμὸν νόον· οὐδέ σέ φημι
 δὴν ἀκλαντον ἔσσεσθαι, ἐπὴν εὖ πάντα πύθῃαι.
- 495 πολλοὶ μὲν γὰρ τῶνγε δάμεν, πολλοὶ δὲ λίποντο·
 ἄρχοι δ' αὖ δύο μούνοι Ἀχαιῶν χαλκοχιτώνων
 ἐν νόστῳ ἀπόλοντο· μάχη δέ τε καὶ σὺ παρῆςθα.
 εἷς δ' ἔτι πον ζῶος κατερύκεται εὐρέϊ πόντῳ.
 Αἴας μὲν μετὰ νηυσὶ δάμη δολιχηρόετμοισιν.
- 500 Γυροῆσιν μιν πρῶτα Ποσειδάων ἐπέλασσεν,
 πέτροισιν μεγάλῃσι, καὶ ἐξεσάωσε θαλάσσης·
 καὶ νῦ κεν ἔκφυγε Κῆρα, καὶ ἐχθόμενός περ Ἀθήνη,
 εἰ μὴ ὑπερφίαλον ἔπος ἔκβαλε, καὶ μέγ' ἀάσθη·
 φῆ δ' ἀέκητι θεῶν φυγέειν μέγα λαῖτμα θαλάσσης.
- 505 τοῦ δὲ Ποσειδάων μεγάλ' ἔκλυεν ἀυδήσαντος·
 αὐτίκ' ἔπειτα τρίαιναν ἔλῳν χερσὶ στιβαροῆσιν,
 ἦλασε Γυραίην πέτρον, ἀπὸ δ' ἔσχισεν αὐτήν·
 καὶ τὸ μὲν αὐτόθι μεῖνε, τὸ δὲ τρύφος ἔμπεσε πόντῳ,

τῷ ὃ' Αἴας τὸ πρῶτον ἐφεζόμενος μέγ' ἀάσθη·
τὸν δ' ἐφόρει κατὰ πόντον ἀπείρονα κυμαίνοντα. 510

[ὡς ὁ μὲν ἐνθ' ἀπόλωλεν, ἐπεὶ πῖεν ἄλμυρὸν ὕδωρ.]
σὸς δέ που ἔκφυγε Κῆρας ἀδελφεὸς, ἦδ' ὑπάλυξεν,
ἐν νηυσὶ γλαφυροῖσι· σάωσε δὲ πότνια Ἥρη.

ἀλλ' ὅτε δὴ τάχ' ἔμελλε Μαλειάων ὄρος αἰπὺν
ἵξεσθαι, τότε δὴ μιν ἀναρπάξασα θύελλα 515

πόντον ἐπ' ἰχθυόεντα φέρον, μεγάλα στενάχοντα,
ἄγροῦ ἐπ' ἐσχατιήν· ὅθι δῶματα ναῖε Θυέστης
τὸ πρῖν, ἀτὰρ τότ' ἔναϊε Θυεστιάδης Αἴγισθος.

ἀλλ' ὅτε δὴ καὶ κεῖθεν ἐφαίνετο νόστος ἀπήμων,
ἄψ δὲ θεοὶ οὔρον στρέψαν, καὶ οἴκαδ' ἵκοντο· 520

ἦτοι ὁ μὲν χαίρων ἐπεβήσετο πατρίδος αἴης,
καὶ κύνει ἀπτόμενος ἦν πατρίδα· πολλὰ δ' ἀπ' αὐτοῦ
δάκρυα θερμὰ χέοντ', ἐπεὶ ἀσπασίως ἶδε γαῖαν.

τὸν δ' ἄρ' ἀπὸ σκοπιῆς εἶδε σκοπός, ὃν ῥα καθεῖσεν
Αἴγισθος δολόμητις ἄγων· ὑπὸ δ' ἔσχετο μισθόν, 525

χρυσοῦ δοιὰ τάλαντα· φέλασσε δ' ὄγ' εἰς ἐνιαυτόν,
μὴ ἔλάθοι παριών, μνήσαιτο δὲ θούριδος ἀλκῆς.

βῆ δ' ἴμεν ἄγγελέων πρὸς δῶματα ποιμένι λαῶν.
ἀντίκα δ' Αἴγισθος δολίην ἐφράσσατο τέχνην·

κρονάμενος κατὰ δῆμον εἴκοσι φῶτας ἀρίστους, 530
εἶσε λόχον, ἐτέρωθι δ' ἀνώγει δαῖτα πένεσθαι.

ἀτὰρ ὁ βῆ καλέων Ἀγαμέμνονα, ποιμένα λαῶν,
ἵπποισιν καὶ ὄχεσφιν, ἀεικέα μερμηρίζων.

τὸν δ' οὐκ εἰδὸτ' ὄλεθρον ἀνήγαγε, καὶ κατέπεφρεν
δειπνίσσας, ὡς τίς τε κατέκτανε βοῦν ἐπὶ φάτῃ. 535

οὐδέ τις Ἀτρεΐδew ἐτάρων λίπεθ', οἳ οἱ ἔποντο,
οὐδέ τις Αἴγισθου· ἀλλ' ἔκταθεν ἐν μεγάροισιν.

Ὡς ἔφατ'· αὐτὰρ ἔμοιγε κατεκλάσθη φίλον ἦτορ·
 κλαῖον δ' ἐν ψαμάθοισι καθήμενος· οὐδέ νύ μοι κῆρ
 540 ἦθελ' ἔτι ζῶειν, καὶ ὄρν φάος ἡελίοιο.

αὐτὰρ ἐπεὶ κλαίων τε κυλινδόμενός τ' ἔκορέσθη,
 δὴ τότε με προσέειπε γέρον ἄλιος νημερτής·

Μηκέτι, Ἄτρειός υἱέ, πολὺν χρόνον ἀσκελές οὔτω
 κλαῖ', ἐπεὶ οὐκ ἄνυσίν τινα δήμεν· ἀλλὰ τάχιστα
 545 πείρα, ὅπως κεν δὴ σὴν πατρίδα γαῖαν ἴκηαι.
 ἢ γάρ μιν ζῶόν γε κινήσεται, ἢ κεν Ὀρέστις
 κτεῖνεν ὑποφθάμενος· σὺ δέ κεν τάφου ἀντιβολήσῃς.

Ὡς ἔφατ'· αὐτὰρ ἔμοι κραδίη καὶ θυμὸς ἀγήνωρ
 αὐτίς ἐνὶ στήθεσσι, καὶ ἀχνυμένῳ περ, ἰάνθη·
 550 καὶ μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδων·

Τούτους μὲν δὴ οἶδα· σὺ δὲ τρίτον ἄνδρ' ὀνόμαζε,
 ὅστις ἔτι ζῶός κατερούκεται εὐρεῖ πόντῳ.

[ἢ δὲ θανάων· ἐθέλω δέ, καὶ ἀχνυμένός περ, ἀκοῦσαι.]

Ὡς ἐφάμην· ὁ δέ μ' αὐτίκ' ἀμειβόμενος προσέειπεν·
 555 υἱὸς Λαέρτew, Ἰθάκῃ ἐνὶ οἰκίᾳ ναίων·

τόν δ' ἴδον ἐν νήσῳ θαλερόν κατὰ δάκρυ χέοντα,
 Νύμφης ἐν μεγάροισι Καλνυσοῦς, ἢ μιν ἀνάγκη
 ἴσχει· ὁ δ' οὐ δύναται ἦν πατρίδα γαῖαν ἰκέσθαι.
 οὐ γάρ οἱ πάρα νῆες ἐπήρετμοι καὶ ἑταῖροι,

560 οἳ κέν μιν πέμπουσιν ἐπ' εὐρέα νῶτα θαλάσσης.
 σοὶ δ' οὐ θέσφατόν ἐστι, Διοτρεφές ᾧ Μενέλαε,
 Ἄργει ἐν ἵπποβότῳ θανέειν καὶ πότμον ἐπισπεῖν·
 ἀλλὰ σ' ἐς Ἥλύσιον πεδίον καὶ πείρατα γαίης
 ἀθάνατοι πέμπουσιν, ὅθι ξανθὸς Ῥαδάμανθυς·

565 τῆπερ ῥήϊστη βιοτὴ πέλει ἀνθρώποισιν·
 οὐ νικητός, οὐτ' ἄρ χειμῶν πολὺς, οὔτε ποτ' ὄμβρος,

ἀλλ' αἰεὶ Ζεφύροιο λιγυπνεύοντασ ἀήτασ
 Ὠκεανὸσ ἀνίησιν, ἀναψύχειν ἀνθρώπουσ,
 οὔνεκ' ἔχεισ Ἑλένην, καὶ σφιν γαμβρὸσ Διὸσ ἐσσι.

Ὡσ εἰπὼν, ὑπὸ πόντον ἐδύσατο κυμαίνοντα. 570

αὐτὰρ ἐγὼν ἐπὶ νῆασ ἅμ' ἀντιθέοισ ἐτάροισιν
 ἦϊα· πολλὰ δέ μοι κραδίη πόρφυρε κιόντι.
 αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' ἐπὶ νῆα κατήλθομεν ἠδὲ θάλασσαν,
 δόρπον θ' ὀπλισάμεσθ', ἐπὶ τ' ἤλυθεν ἀμβροσίη νύξ·
 δὴ τότε κοιμήθημεν ἐπὶ ῥηγμῖνι θαλάσσης. 575

ἦμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλοσ Ἥωσ,
 νῆασ μὲν πάμπρωτον ἐρύσσαμεν εἰσ ἅλα διαν,
 ἐν δ' ἰστοὺσ τιθέμεσθα καὶ ἰστία νηυσὶν εἴσῃσ·
 ἀν δὲ καὶ αὐτοὶ βάντεσ, ἐπὶ κληῖσι κάθιζον·
 ἐξῆσ δ' ἐζόμενοι πολὴν ἅλα τύπτον ἐρετμοῖσ. 580

ἄψ δ' εἰσ Αἰγύπτιο, Διυπετέοσ ποταμοῖο,
 στήσα νέασ, καὶ ἔρεξα τεληέσασ ἐκατόμβασ.
 αὐτὰρ ἐπεὶ κατέπαυσα θεῶν χόλον αἰὲν ἐόντων,
 χεῦ Ἀγαμέμνονι τύμβον, ἵν' ἄσβεστον κλέοσ εἴη.
 ταῦτα τελευτήσασ νεόμην· δίδοσαν δέ μοι οὔρον 585

ἄθανάτοι, τοί μ' ὦκα φίλην ἐσ πατρίδ' ἔπεμψαν.
 ἀλλ' ἄγε νῦν ἐπίμεινον ἐνὶ μεγάροισιν ἐμοῖσιν,
 ὄφρα κεν ἐνδεκάτη τε δωδεκάτη τε γένηται·
 καὶ τότε σ' εὖ πέμψω, δώσω δέ τοι ἀγλαὰ δῶρα,
 τρεῖσ ἵππουσ καὶ δίφρον εὐξοον· αὐτὰρ ἔπειτα 590
 δώσω καλὸν ἄλεισον, ἵνα σπένδῃσθα θεοῖσιν
 ἄθανάτοισ, ἐμέθεν μεμνημένος ἦματα πάντα.

Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχοσ πεπνυμένος ἀντίον ἠΐδα·
 Ἀτρεΐδη, μὴ δὴ με πολὴν χρόνον ἐνθάδ' ἔρουκε.
 καὶ γάρ κ' εἰσ ἐνιαυτὸν ἐγὼ παρὰ σοίγ' ἀνεχοίμην 595

- ἡμενος, οὐδέ κέ μ' οἴκου ἔλοι πόθος, οὐδέ τοκήων -
 αἰνῶς γάρ μνύθοισιν ἔπεσσί τε σοῖσιν ἀκούων
 τέρομαι - ἀλλ' ἤδη μοι ἀνιάζουσιν ἑταῖροι
 ἐν Πύλῳ ἠγαθήη· σὺ δέ με χρόνον ἐνθάδ' ἐρύκεις.
 600 δῶρον δ', ὅ, τι κέ μοι δοίης, κειμήλιον ἔστω·
 ἵππους δ' εἰς Ἰθάκην οὐκ ἄξομαι, ἀλλά σοι ἀντιῶ
 ἐνθάδε λείψω ἄγαλμα· σὺ γάρ πεδίιο ἀνάσσεις
 εὐρέος, ὧ ἔνι μὲν λωτός πολὺς, ἐν δὲ κύπειρον,
 πυροί τε ζεῖαί τ' ἠδ' εὐρυφνῆς κοῖ λευκόν.
 605 ἐν δ' Ἰθάκῃ οὐτ' ἄρ' δρόμοι εὐρέες, οὔτε τι λειμών·
 αἰγίβοτος, καὶ μᾶλλον ἐπήρατος ἵπποβότιο.
 οὐ γάρ τις νήσων ἱππήλατος, οὐδ' εὐλείμων,
 αἰθ' ἀλλ' κεκλίεται· Ἰθάκῃ δέ τε καὶ περὶ πασέων.
 Ὡς φάτο· μείδησεν δὲ βοήν ἀγαθὸς Μενέλαος,
 610 χειρὶ τέ μιν κατέρεξεν, ἔπος τ' ἔφατ', ἔκ τ' ὀνόμαζεν·
 Αἵματός εἰς ἀγαθοῖο, φίλον τέκος, οἷ' ἀγορεύεις·
 τοιγάρ ἐγώ τοι ταῦτα μεταστήσω· δύναμαι γάρ.
 δῶρον δ', ὅσσ' ἐν ἐμῷ οἴκῳ κειμήλια κεῖται,
 δώσω, ὃ κάλλιστον καὶ τιμηέστατόν ἐστιν.
 615 δώσω τοι κρητῆρα τετυγμένον· ἀργύρεος δὲ
 ἔστιν ἅπας, χρυσῶ δ' ἐπὶ χεῖλεα κεκράανται·
 ἔργον δ' Ἡφαίστιο· πόρεν δέ ε' Φαίδιμος ἦρωσ,
 Σιδονίων βασιλεύς, ὅθ' εὖς δόμος ἀμφεκάλυπεν
 κεῖσέ με νοστήσαντα· τεῖν δ' ἐθέλω τόδ' ὀπάσσαι.
 620 Ὡς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον.
 δαιτυμόνες δ' ἐς δώματ' ἴσαν θείου βασιλῆος.
 οἱ δ' ἦγον μὲν μῆλα, φέρον δ' εὐήνορα οἶνον·
 σῖτον δέ σφ' ἄλοχοι καλλικρήδεμνοι ἔπεμπον.
 ὧς οἱ μὲν περὶ δεῖπνον ἐνὶ μεγάροισι πένοντο.

Μνηστήρες δὲ πάροιθεν Ὀδυσσῆος μεγάροιο 625

δίσκοισιν τέροντο καὶ αἰγανέησιν ἰέντες,

ἐν τυκτῷ δαπέδῳ, ὅθι περ πάρος ὕβριον ἔχουσιν.

Ἀντίνοος δὲ καθῆστο καὶ Εὐρύμαχος θεοειδής,

ἄρχοι μνηστήρων, ἀρετῇ δ' ἔσαν ἔξοχ' ἄριστοι.

τοῖς δ' υἱὸς Φρονίοιο Νοήμων ἐγγύθεν ἔλθῶν, 630

Ἀντίνοον μύθοισιν ἀνειρόμενος προσέειπεν·

Ἄντινο', ἢ ῥά τι ἴδμεν ἐνὶ φρεσίν, ἢ καὶ οὐκί,

ὅππότε Τηλέμαχος νεῖτ' ἐκ Πύλου ἡμαθόεντος;

νῆά μοι οἶχετ' ἄγων· ἐμὲ δὲ χρεῶ γίγνεται αὐτῆς,

Ἥλιδ' ἐς εὐρύχορον διαβήμεναι, ἔνθα μοι ἵπποι 635

δώδεκα θήλειαι, ὑπὸ δ' ἡμίονοι ταλαεργοὶ

ἄδμητες· τῶν κεν τιν' ἐλασσάμενος δαμασαίμην.

Ὡς ἔφαθ'· οἳ δ' ἀνά θυμὸν ἐθάμβεον· οὐ γὰρ ἔφαντο

ἐς Πύλον οἶχεσθαι Νηληϊῖον, ἀλλὰ πού αὐτοῦ

ἀγρῶν ἢ μῆλοισι παρέμμεναι, ἢ ἐσβώτῃ. 640

Τὸν δ' αὐτ' Ἀντίνοος προσέφη, Εὐπείθεος υἱός·

νημερτές μοι ἐνισπε, πότ' ὤχετο, καὶ τίνες αὐτῷ

κοῦροι ἔποντ' ; Ἰθάκης ἐξαίρετοι, ἢ εἰοὶ αὐτοῦ

θῆτές τε δμῶές τε; δύναίτο κεν καὶ τὸ τελέσσαι!

καὶ μοι τοῦτ' ἀγόρευσον ἐτήτυμον, ὄφρ' εὖ εἰδῶ· 645

ἢ σε βίῃ ἀέκοντος ἀπηύρα νῆα μέλαιναν,

ἢ ἐκὼν οἳ δῶκας, ἐπεὶ προσπύξατο μύθῳ;

Τὸν δ' υἱὸς Φρονίοιο Νοήμων ἀντίον ἠΐδα·

αὐτὸς ἐκὼν οἳ δῶκα· τί κεν ῥέξεις καὶ ἄλλος,

ὅππότε ἀνήρ τοιοῦτος, ἔχων μελεδήματα θυμῷ, 650

αἰτίζη; χαλεπὸν κεν ἀνήρασθαι δόσιν εἶη.

κοῦροι δ', οἳ κατὰ δῆμον ἀριστεύουσι μεθ' ἡμέας,

οἳ οἳ ἔποντ'· ἐν δ' ἀρχὸν ἐγὼ βαίνομτ' ἐνόησα

Μέντορα, ἢ ἐ θεόν, τῷ δ' αὐτῷ πάντα ἐόκει.
 655 ἀλλὰ τὸ θαυμάζω· ἴδον ἐνθάδε Μέντορα δῖον
 χθιζόν ὑπηοῖον· τότε δ' ἔμβη νηϊ Πύλονδε.

Ὡς ἄρα φωνήσας ἀπέβη πρὸς δώματα πατρός.
 τοῖσιν δ' ἀμφοτέροισιν ἀγάσσατο θυμὸς ἀγίρωρ.
 μνηστῆρες δ' ἄμυδις κάθισαν, καὶ παῦσαν ἀέθλων.

660 τοῖσιν δ' Ἀντίνοος μετέφη, Εὐπείθεος υἱός,
 ἀχνύμενος· μένεος δὲ μέγα φρένες ἀμφιμέλαιναι
 πίμπλαντ', ὅσσε δὲ οἱ πυρὶ λαμπετόωντι εἵκτην·

ὦ πόποι! ἦ μέγα ἔργον ὑπερφιάλως ἐτελέσθη
 Τηλεμάχῳ, ὁδὸς ἦδε· φάμεν δὲ οἱ οὐ τελέεσθαι.

665 ἐν τόσσων δ' ἀέκητι νέος παῖς οἴχεται αὐτῶς,
 νῆα ἐρυσσάμενος, κρίνας τ' ἀνὰ δῆμον ἀρίστους.
 ἄρξει καὶ προτέρῳ κακὸν ἔμμεναι· ἀλλὰ οἷ αὐτῷ
 Ζεὺς ὀλέσειε βίην, πρὶν ἡμῖν πῆμα φυτεῦσαι.

ἀλλ' ἄγε μοι δότε νῆα θοὴν καὶ εἵκοσ' ἐταίρους,
 670 ὄφρα μιν αὐτὸν ἰόντα λοχήσομαι ἠδὲ φυλάξω
 ἐν πορθμῷ Ἰθάκης τε Σάμοιό τε παιπαλοέσσης·
 ὡς ἂν ἐπισμυγεῶς ναυτίλλεται εἴνεκα πατρός.

Ὡς ἔφαθ'· οἱ δ' ἄρα πάντες ἐπήνεον, ἠδ' ἐκέλευον·
 αὐτίκ' ἔπειτ' ἀνστάντες ἔβαν δόμον εἰς Ὀδυσῆος.

675 Οὐδ' ἄρα Πηνελόπεια πολὺν χρόνον ἦεν ἀπυστος
 μύθων, οὓς μνηστῆρες ἐνὶ φρεσὶ βυσσοδόμενον·
 κήρυξ γάρ οἱ ἔειπε Μέδων, ὃς ἐπέυθετο βουλάς,
 αὐλῆς ἐκτὸς ἐών· οἱ δ' ἔνδοθι μῆτιν ὑφαινον.

βῆ δ' ἴμεν ἀγγελέων διὰ δώματα Πηνελοπείῃ·
 680 τὸν δὲ κατ' οὐδοῦ βάντα προσηύδα Πηνελόπεια·

Κήρυξ, τίπτε δέ σε πρόεσαν μνηστῆρες ἀγανοί;
 ἦ εἰπέμεναι δμῳῆσιν Ὀδυσσῆος θεῖοιο,

ἔργων πάνσασθαι, σφίσι δ' ἀντοῖς δαῖτα πένεσθαι;
 μὴ μνηστεύσαντες, μηδ' ἄλλοθ' ὀμιλήσαντες,
 ὕστατα καὶ πύματα νῦν ἐνθάδε δειπνήσειαν! 685

οἱ θάμ' ἀγειρόμενοι, βίοτον κατακείρετε πολλόν,
 κτῆσιν Τηλεμάχοιο δαΐφρονος. οὐδέ τι πατρῶν
 ὑμετέρων τὸ πρόσθεν ἀκούετε, παῖδες ἔόντες,
 οἷος Ὀδυσσεὺς ἔσκε μεθ' ὑμετέροισι τοκεῦσιν,
 οὔτε τινὰ ῥέξας ἐξαΐσιον, οὔτε τι εἰπῶν 690

ἐν δήμῳ; ἢ τ' ἐστὶ δίκη θεῶν βασιλῆων,
 ἄλλον κ' ἐχθαίρησι βροτῶν, ἄλλον κε φιλοῖη.
 κείνος δ' οὔποτε πάμπαν ἀτάσθαλον ἄνδρα ἐώργει·
 ἀλλ' ὁ μὲν ὑμέτερος θυμὸς καὶ ἀεικέα ἔργα
 φαίνεται, οὐδέ τις ἐστὶ χάρις μετόπισθ' εὐεργέων. 695

Τὴν δ' αὖτε προσέειπε Μέδων, πεπνυμένα εἰδώς·
 αἶ γὰρ δή, βασιλεία, τόδε πλεῖστον κακὸν εἶη!
 ἀλλὰ πολὺ μεῖζόν τε καὶ ἀργαλεώτερον ἄλλο
 μνηστῆρες φράζονται, ὃ μὴ τελέσειε Κρονίων·
 Τηλέμαχον μεμύασι κατακτάμεν ὀξεῖ χαλκῷ, 700
 οἴκαδε νισσόμενον· ὃ δ' ἔβη μετὰ πατρὸς ἀκουήν
 ἐς Πύλον ἠγαθήην ἢ δ' ἐς Λακεδαίμονα δῖαν.

Ὡς φάτο· τῆς δ' αὐτοῦ λύτο γούνατα καὶ φίλον ἦτορ·
 δὴν δέ μιν ἀμφασίῃ ἐπέων λάβε· τῶ δέ οἱ ὅσσε
 δακρυόφι πλησθέν, θαλερὴ δέ οἱ ἔσχετο φωνή. 705
 οἴρῃ δέ δὴ μιν ἔπεσσιν ἀμειβομένη προσέειπεν·

Κήρυξ, τίπτε δέ μοι παῖς οἴχεται; οὐδέ τί μιν χρεῶ
 νηῶν ὠκυπόρων ἐπιβαινέμεν, αἶθ' ἄλός ἵπποι
 ἀνδράσι γίγνονται, περόωσι δὲ πουλὺν ἐφ' ὑγρήν.
 ἢ ἵνα μηδ' ὄνομ' αὐτοῦ ἐν ἀνθρώποισι λίπηται; 710

Τὴν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα Μέδων, πεπνυμένα εἰδώς·

οὐκ οἶδ', εἴ τίς μιν θεὸς ὤρορεν, ἧς καὶ αὐτοῦ
θυμὸς ἐφωρήθη ἴμεν ἐς Πύλον, ὄφρα πύθῃται
πατρός ἐοῦ ἢ νόστον, ἢ ὄντινα πότμον ἐπέσπεν.

715 Ὡς ἄρα φωνήσας ἀπέβη κατὰ δῶμ' Ὀδυσῆος.
τὴν δ' ἄχος ἀμφεχύθη θυμοφθόρον, οὐδ' ἄρ' ἔτι ἔτλη
δίφρω ἐφέξασθαι, πολλῶν κατὰ οἶκον ἐόντων·
ἀλλ' ἄρ' ἐπ' οὐδοῦ ἴξε πολυκμήτου θαλάμοιο
οἴκτ' ὀλοφρυομένη· περὶ δὲ δμῶαί μινύριζον

720 πᾶσαι, ὅσαι κατὰ δῶματ' ἔσαν νέαι ἠδὲ παλαιαί.
τῆς δ' ἀδινὸν γοόωσα μετήνδα Πηνελόπεια·

Κλύτε, φίλαι· πέρι γάρ μοι Ὀλύμπιος ἄλγε' ἔδωκεν
ἐκ πασέων, ὅσαι μοι ὁμοῦ τράφεν ἠδ' ἐγένοντο·
ἢ πρὶν μὲν πόσιν ἐσθλὸν ἀπώλεσα θυμολέοντα,

725 παντοίης ἀρετῆσι κεκασμένον ἐν Δαναοῖσιν·
[ἐσθλόν, τοῦ κλέος εὐρὺ κατ' Ἑλλάδα καὶ μέσον
Ἄργος.]

νῦν αὖ παῖδ' ἀγαπητὸν ἀνηρείψαντο θύελλαι
ἀκλέα ἐκ μεγάρων, οὐδ' ὄρμηθέντος ἄκουσα.
σχέτλιαί, οὐδ' ὑμεῖς περ ἐνὶ φρεσὶ θέσθε ἐκάστη

730 ἐκ λεχέων μ' ἀνεγεῖραι, ἐπιστάμεναι σάφα θυμῶ,
ὅππότε' ἐκεῖνος ἔβη κοίλῃν ἐπὶ νῆα μέλαιναν.
εἰ γὰρ ἐγὼ πνυθόμην ταύτην ὁδὸν ὀρμαίνοντα,
τῶ κε μάλ' ἢ κεν ἔμεινε, καὶ ἐσσύμενός περ ὁδοῖο·
ἢ κέ με τεθνηκυῖαν ἐνὶ μεγάρουσιν ἔλειπεν.

735 ἀλλά τις ὀτρηνῶς Δολίον καλέσειε γέροντα,
δμῶ ἑμόν, ὃν μοι ἔδωκε πατήρ ἔτι δεῦρο κιούση,
καί μοι κῆπον ἔχει πολυδένδρον· ὄφρα τάχιστα
Δαέρτη τάδε πάντα παρεζόμενος καταλέξῃ·
εἰ δὴ πού τινα κεῖνος ἐνὶ φρεσὶ μῆτιν ὑφήνας,

ἐξελθὼν λαοῖσιν ὀδύρεται, οἱ μεμάασιν 740
ὄν καὶ Ὀδυσσεὺς φθῖσαι γόνον ἀντιθέοιο.

Τὴν δ' αὖτε προσέειπε φίλη τροφὸς Εὐρύκλεια·
νύμφα φίλη, σὺ μὲν ἄρ' με κατάκτανε νηλεῖ χαλκῷ,
ἢ ἕα ἐν μεγάρῳ· μῦθον δέ τοι οὐκ ἐπικεύσω.
ἦδ' ἐγὼ τάδε πάντα· πόρον δέ οἱ, ὅσσ' ἐκέλευεν, 745

σῖτον καὶ μέθυ ἠδύ· ἐμεῦ δ' ἔλετο μέγαν ὄρκον,
μὴ πρὶν σοι ἐρέειν, πρὶν δωδεκάτην γε γενέσθαι,
ἢ σ' αὐτὴν ποθέσαι, καὶ ἀφορμηθέντος ἀκοῦσαι·
ὡς ἂν μὴ κλαίουσα κατὰ χροῶα καλὸν ἰάπτῃς.

ἀλλ' ὕδρηναμένη, καθαρὰ χροῖ εἶμαθ' ἔλουσα, 750
εἰς ὑπερῶν ἀναβᾶσα σὺν ἀμφιπόλοισι γυναιξίν,
εὐχέ' Ἀθηναίη, κούρη Διὸς αἰγιόχοιο·

ἢ γὰρ κέν μιν ἔπειτα καὶ ἐκ θανάτιοιο σαώσαι.
μηδὲ γέροντα κάκον κεκακωμένον· οὐ γὰρ οἴω
πάγχυ θεοῖς μακάρεσσι γονὴν Ἀρκεισιάδαο 755
ἔχθεσθ'· ἀλλ' ἔτι πού τις ἐπέσσειται, ὅς κεν ἔχησιν
δώματά θ' ὑπερεφέα καὶ ἀπόπροθι πίονας ἀγρούς.

Ὡς φάτο· τῆς δ' εὐνήσῃς γόον, σχέθε δ' ὅσσε γόοιο.
ἢ δ' ὕδρηναμένη, καθαρὰ χροῖ εἶμαθ' ἔλουσα,
εἰς ὑπερῶν ἀνέβαινε σὺν ἀμφιπόλοισι γυναιξίν· 760
ἐν δ' ἔθειτ' οὐλοχύτας κανέω, ἦράτο δ' Ἀθήνη·

Κλυθί μεν, αἰγιόχοιο Διὸς τέκος, Ἀτρυτώνη!
εἵποτε τοι πολύμητις ἐνὶ μεγάροισιν Ὀδυσσεὺς
ἢ βοὸς ἢ ὄϊος κατὰ πίονα μηρὶ ἔκην,
τῶν νῦν μοι μνήσαι, καὶ μοι φίλον νῖα σάωσον· 765
μνηστῆρας δ' ἀπάλαλκε κακῶς ὑπερηγορέοντας.

Ὡς εἰποῦσ' ὀλόλυξε· θεὰ δέ οἱ ἔκλυεν ἀρῆς.
μνηστῆρες δ' ὁμάδησαν ἀνὰ μέγαρα σκίοεντα·

ὣδε δέ τις εἶπεν αὖτε νέων ὑπερηγορόντων·

770 Ἥ μάλα δὴ γάμον ἄμμι πολυμνήστη βασιλεία
ἀρτύει· οὐδέ τι οἶδεν, ὃ οἱ φόνος νῦν τέτυκται.

Ὡς ἄρα τις εἶπεσκε· τὰ δ' οὐκ ἴσαν, ὡς ἐτέτυκτο.
τοῖσιν δ' Ἀντίνοος ἀγορήσατο καὶ μετέειπεν·

Δαιμόνιοι, μύθους μὲν ὑπερφιάλους ἀλέασθε
775 πάντας ὁμῶς, μή πού τις ἐπαγγείλησι καὶ εἴσω.

ἀλλ' ἄγε, σιγῇ τοῖον ἀναστάντες τελέωμεν
μῦθον, ὃ δὴ καὶ πᾶσιν ἐνὶ φρεσὶν ἤραρον ἡμῖν.

Ὡς εἰπὼν, ἐκρίνατ' εἴκοσι φῶτας ἀρίστους·
βῆν δ' ἰέναι ἐπὶ νῆα θοὴν καὶ θῖνα θαλάσσης.

780 νῆα μὲν οὖν πᾶμπρωτον ἄλός βένθοσδε ἔρουσαν·
ἐν δ' ἰστίον τ' ἐτίθεντο καὶ ἰστία νηὶ μελαίνῃ,

ἠρτύναντο δ' ἔρετμὰ τροπιῶσιν ἐν δερματίνοισιν·

[πάντα κατὰ μοῖραν· ἀνά θ' ἰστία λευκὰ πέτασσαν]
τεύχεα δέ σφ' ἠνεικαν ὑπέρθυμοι θεράποντες.

785 ὑψοῦ δ' ἐν νοτίῳ τήνγ' ὠρμισαν, ἐν δ' ἔβαν αὐτοί·
ἐνθα δὲ δόρπον ἔλοντο, μένον δ' ἐπὶ ἔσπερον ἐλθεῖν.

Ἥ δ' ὑπερωῖῳ αὖθι περίφρων Πηνελόπεια
κεῖτ' ἄρ' ἄσιτος, ἄπαστος ἐδητύος ἠδὲ ποτήτος,

ὀρμαίνουσ', εἴ οἱ θάνατον φύγοι υἱὸς ἀμύμων,

790 ἢ ὄγ' ὑπὸ μνηστῆρσιν ὑπερφιάλοισι δαμείη.

ὅσσα δὲ μερμήριξε λέων ἀνδρῶν ἐν ὁμίλῳ,

δείσας, ὅπποτε μιν δόλιον περὶ κύκλον ἄγωσιν·

τόσσα μιν ὀρμαίνουσιν ἐπήλυθε νήδυμος ὕπνος·

εὔδε δ' ἀνακλιθεῖσα· λύθεν δὲ οἱ ἄψευα πάντα.

795 Ἐνθ' αὖτ' ἄλλ' ἐνόησε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη·

εἰδῶλον ποίησε, δέμας δ' ἠἴκτο γυναικί,

Ἰφθίμῃ, κούρῃ μεγαλήτορος Ἰκαρίοιο,

τὴν Εὐμηλος ὄπνις, Φερῆς ἐνὶ οἰκίᾳ ναίων.
πέμπε δέ μιν πρὸς δῶματ' Ὀδυσσῆος θείοιο,
εἰώσ Πηνελόπειαν ὀδυρομένην, γοόωσαν, 800

παύσειε κλαυθμοῖο, γοοῖό τε δακρυόεντος.
εἰς θάλαμον δ' εἰσῆλθε παρὰ κληῖδος ἱμάντα,
στῆ δ' ἄρ' ὑπὲρ κεφαλῆς, καί μιν πρὸς μῦθον ἔειπεν·

Εὐδεις, Πηνελόπεια, φίλον τετιμημένη ἦτορ;
οὐ μὲν σ' οὐδὲ εἴωσι θεοὶ ῥεῖα ζῶντες 805
κλαίειν, οὐδ' ἀκάχησθαι· ἐπεὶ ὅ' ἔτι νόστιμός ἐστιν
σὸς παῖς· οὐ μὲν γάρ τι θεοῖς ἀλιτῆμενός ἐστιν.

Τὴν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα περίφρων Πηνελόπεια,
ἠδὲ μάλα κνώσσουσ' ἐν ὄνειρείησι πύλῃσιν·

Τίπτε, κασιγνήτη, δεῦρ' ἦλυθες; οὔτι πάρος γε 810
πωλεῖ, ἐπεὶ μάλα πολλὸν ἀπόπροθι δῶματα ναίεις·
καί με κέλεαι παύσασθαι οἷζύος ἠδ' ὀδυνάων
πολλέων, αἳ μ' ἐρέθουσι κατὰ φρένα καὶ κατὰ θυμόν·
ἢ πρὶν μὲν πόσιν ἐσθλὸν ἀπώλεσα θυμολέοντα,
παντοίῃς ἀρετῆσι κεκασμένον ἐν Δαναοῖσιν. 815
[ἐσθλόν, τοῦ κλέος εὐρὺ καθ' Ἑλλάδα καὶ μέσον
Ἄργος.]

νῦν αὖ παῖς ἀγαπητὸς ἔβη κοίλης ἐπὶ νηός,
νήπιος, οὔτε πόνων εὖ εἰδώς, οὔτ' ἀγοράων.
τοῦ δὲ ἐγὼ καὶ μᾶλλον ἐδύρομαι, ἢπερ ἐκείνου·
τοῦ δ' ἀμφιτρομέω καὶ δεΐδια, μήτι πάθησιν, 820
ἢ ὅγε τῶν ἐνὶ δήμῳ, ἴν' οἴχεται, ἢ ἐνὶ πόντῳ.
δυσμενέες γὰρ πολλοὶ ἐπ' αὐτῷ μηχανόωνται,
ἰέμενοι κτεῖναι, πρὶν πατρίδα γαῖαν ἰκέσθαι.

Τὴν δ' ἀπαμειβόμενον προσέφη εἰδῶλον ἄμαυρόν·
θάρασει, μηδέ τι πάγχυ μετὰ φρεσὶ δεΐδιθι λίην. 825

τοίη γάρ οἱ πομπὸς ἅμ' ἔσπεται, ἦντις καὶ ἄλλοι
 ἄνδρες ἠρήσαντο παρεστῆμεναι - δύναται γάρ -
 Παλλὰς Ἀθηναίη· σέ δ' ὀδυρομένην ἑλεαίρει·
 ἢ νῦν με προέηκε, τείν τάδε μυθήσασθαι.

830 Τὴν δ' αὖτε προσέειπε περίφρων Πηνελόπεια·
 εἰ μὲν δὴ θεὸς ἔσσι, θεοῖό τε ἔκλυες ἀνδῆς,
 εἰ δ', ἄγε μοι καὶ κείνον ὄϊζυρόν καταλεξον,
 εἶπου ἔτι ζῶει καὶ ὄρα φάος ἡλιόιο,
 ἢ ἤδη τέθνηκε, καὶ εἶν Ἀίδαο δόμοισιν.

835 Τὴν δ' ἀπαμειβόμενον προσέφη εἰδωλον ἄμαυρόν·
 οὐ μὲν τοι κείνόν γε διηνεκέως ἀγορεύσω,
 ζῶει ὄγ' ἢ τέθνηκε· κακὸν δ' ἀνεμῶλια βάζει.
 Ὡς εἰπόν, σταθμοῖο παρὰ κληῖδα λιάσθη
 ἐς πνοιάς ἀνέμων· ἢ δ' ἐξ ὕπνου ἀνόρουσεν

840 κούρη Ἰκαρίοιο· φίλον δέ οἱ ἦτορ ἰάνθη,
 ὥς οἱ ἐναργὲς ὄνειρον ἐπέσσυτο νυκτὸς ἀμολγῶ.

Μνηστῆρες δ' ἀναβάντες ἐπέπλεον ὕγρα κέλευθα,
 Τηλεμάχῳ φόνον αἰπὺν ἐνὶ φρεσὶν ὀρμαίνοντες.
 ἔστι δέ τις νῆσος μέσση ἄλι πετρήεσσα,

845 μεσσηγὺς Ἰθάκης τε Σάμοιό τε παιπαλοέσσης,
 Ἄστερις, οὐ μεγάλη· λιμένες δ' ἐνὶ ναύλοχοι αὐτῇ
 ἀμφίδυμοι· τῇ τόνγε μένον λοχόωντες Ἀχαιοί.